

provincie **HOLLAND**
ZUID

Rapportage stand van zaken Windenergie Zuid-Holland

Gedeputeerde Staten

september 2013
Provincie Zuid-Holland

1. Aanleiding en voorgeschiedenis

1.1 Aanleiding Rapportage

In de Statencommissie Ruimte en Leefomgeving van 8 mei 2013 is afgesproken dat Gedeputeerde Staten Provinciale Staten zullen informeren over de stand van zaken van de windenergielocaties per gemeente in de provincie Zuid-Holland. Op 18 juni 2013 heeft gedeputeerde Veldhuijzen per brief toegelicht dat Provinciale Staten in de loop van september 2013 schriftelijk zullen worden geïnformeerd over de stand van zaken van de windenergielocaties ten behoeve van eventuele bespreking in de Commissievergadering Ruimte en Leefomgeving van 16 oktober 2013.

1.2 Afspraken Windenergie op land

De gezamenlijke provincies hebben in 2013 afspraken gemaakt met het Rijk over de verdeling per provincie van de Rijksdoelstelling van 6000 MW windenergie op land. De opgave voor de provincie Zuid-Holland is hiermee op 735,5 MW gesteld. Gedeputeerde Veldhuijzen heeft Provinciale Staten hierover in juni 2013 per brief geïnformeerd. De afspraak van 6000 MW windenergie op land is tevens inzet van de gezamenlijke provincies in het kader van het door de SER gefaciliteerde Nationaal Energieakkoord.

1.3 Provinciaal beleidskader: Provinciale Structuurvisie & Verordening Ruimte

Provinciale Staten hebben op 30 januari 2013 met de Actualisering 2012 het Zuid-Hollandse windenergie beleid vastgelegd in de Provinciale Structuurvisie (PSV) en de Verordening Ruimte. Daarmee hebben zij het provinciaal ruimtelijk kader voor de realisatie van de windenergieopgave vastgesteld.

Provinciale Structuurvisie

Hieronder is op hoofdlijnen weergegeven wat er in de Provinciale Structuurvisie staat over windenergie.

In het licht van een duurzame energievoorziening is het bieden van ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie van groot belang. De eisen vanuit windenergie en de voorwaarden vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit zijn afgewogen en met elkaar in balans gebracht. Dit leidt tot locaties en gebieden waar plaatsing ruimtelijk mogelijk is (locaties windenergie, concentratiegebied windenergie en zoekgebieden windenergie; zie kaart 15 van de verordening). Bestaande opstellingen binnen de locaties windenergie, het concentratiegebied windenergie en de zoekgebieden windenergie kunnen ter plaatse vervangen en opgeschaald worden. Bestaande opstellingen daarbuiten worden in beginsel niet ter plaatse vervangen of opgeschaald, maar na de afschrijvingstermijn gesaneerd.

Locaties windenergie

In verschillende regio's is geconcretiseerd waar windenergie ontwikkeld kan worden en waar niet. Daartoe zijn locaties windenergie aangewezen. Onder deze locaties vallen zowel gerealiseerde als te ontwikkelen opstellingen.

Concentratiegebied windenergie

In een concentratiegebied zijn mogelijkheden voor concentratie van een veelheid aan locaties windenergie. Één gebied is bij uitstek geschikt als concentratiegebied voor windenergie, namelijk het haven- en industriegebied van Rotterdam.

Zoekgebieden windenergie

Enkele gebieden zijn geschikt voor windenergie, maar behoeven nog nader onderzoek waar exacte locaties windenergie gesitueerd kunnen worden.

Verdeling provinciale opgave

De beoogde verdeling van de provinciale opgave is als volgt:

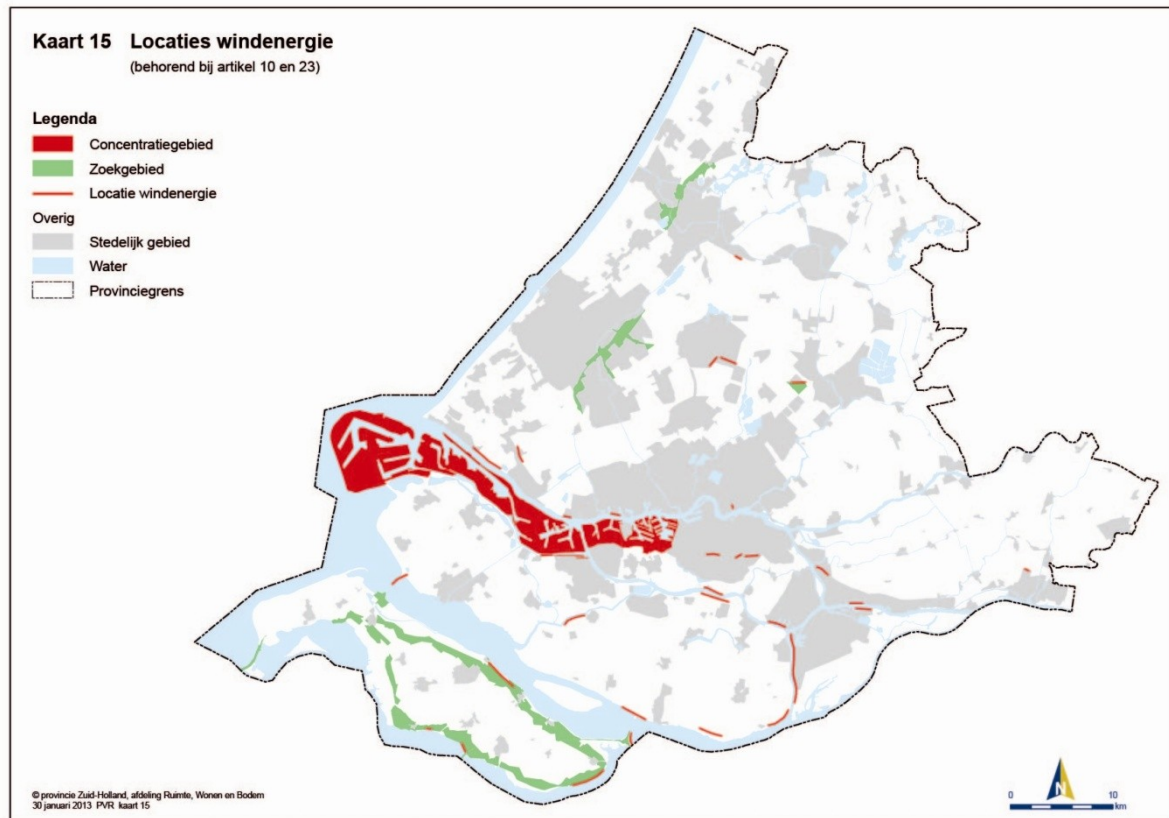
300 MW: Havengebied Rotterdam (conform Havenconvenant windenergie, 2009)

200-300 MW: Randzone Goeree-Overflakkee.

200-300 MW: Overig Zuid-Holland (waaronder 100-150 MW conform convenant 'Realisatie windenergie stadsregio Rotterdam', 2012)

Verordening Ruimte

In de Verordening Ruimte is een kaart opgenomen met de locaties en zoek- en concentratiegebieden voor windenergie.

Artikel 10 van de Verordening Ruimte stelt daarbij: *'Een bestemmingsplan voor gronden buiten de op kaart 15 aangegeven locaties voor windenergie, bevat geen bestemmingen die de plaatsing van windturbines met een vermogen van meer dan 30 kW mogelijk maken'.*

1.4 Agenda Ruimte

In december 2012 is de Agenda Ruimte door Gedeputeerde Staten vastgesteld en ter kennisname aan Provinciale Staten aangeboden. Hierin is een toelichting op de locaties en gebieden windenergie per regio en de realisatiestrategie voor windenergie in de provincie Zuid-Holland opgenomen.

Realisatiestrategie

Er wordt een onderscheid gemaakt in convenantregio's en niet-convenantregio's. De voortgang van de ontwikkeling van windenergie zal worden geagendeerd op de Bestuurlijke Tafels Ruimte die de provincie halfjaarlijks heeft met de regio's. Gelet op de Elektriciteitswet heeft de provincie de bevoegdheid voor het vaststellen van een inpassingsplan en de coördinatie en besluitvorming voor vergunningverlening voor de aanleg of uitbreiding van een windenergielocatie van ten minste 5 MW maar niet meer dan 100 MW.

In de convenantregio's Rotterdam (Havenconvenant, Stadsregio Rotterdam convenant) zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de realisatie. De realisatiestrategie voor de niet-convenantregio's uit de Agenda Ruimte is als volgt:

In de niet-convenantregio's gaat de provincie er van uit dat, indien een initiatiefnemer een 'locatie windenergie' of een nieuwe aanvaardbare locatie binnen het 'zoekgebied windenergie', zoals benoemd in de Provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte 2012, wenst te ontwikkelen, de gemeenten deze locaties in samenspraak met initiatiefnemers en belanghebbenden ruimtelijk mogelijk maken. In dat geval verwacht de provincie dat het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente in principe binnen één jaar nadat officieel het verzoek door de initiatiefnemer is ingediend een besluit heeft genomen om het ontwerp bestemmingsplan ter visie te leggen. Een half jaar later dient het plan dan door de raad te worden vastgesteld. Tijdens de Bestuurlijke Tafels Ruimte zal dit worden gemonitord. Indien de gemeente de locatie ruimtelijk mogelijk heeft gemaakt zal de provincie de bevoegdheid voor de omgevingsvergunning overdragen aan de gemeente. Indien een initiatiefnemer een 'locatie windenergie' of een nieuwe aanvaardbare locatie binnen het 'zoekgebied windenergie' van ten minste 5 MW maar niet meer dan 100 MW wenst te ontwikkelen en na ambtelijk en bestuurlijk overleg (Bestuurlijke Tafel RO) blijkt dat een gemeente niet wil meewerken aan een locatie, dan behoudt de provincie haar bevoegdheid. In dat geval moet de provincie een Provinciaal Inpassingsplan vaststellen en de vergunningen verlenen. Wanneer het om minder dan 5 MW gaat en de gemeente niet wil meewerken aan een locatie waar wel een initiatiefnemer voor is, ook dan zal de provincie een Provinciaal Inpassingsplan vaststellen.

Hierboven wordt gesproken over termijnen inzake het ter visie leggen en vaststellen van het bestemmingsplan. Gedeputeerde Staten gaan van de zelfde termijnen uit als wordt gekozen voor een Wabo procedure.

Evaluatie Realisatiestrategie

Gedeputeerde Staten zullen de realisatiestrategie voor zowel de convenantregio's als de niet-convenant regio's doorlopend evalueren en indien nodig voor het behalen van de opgave te zijner tijd aanpassen.

2. Stand van zaken en ontwikkeling windenergieopgave

In deze paragraaf zal thematisch naar de verdeling in convenantregio's en niet-convenantregio's worden omschreven wat de stand van zaken van de windenergieopgave is en wordt vooruitgekeken naar de ontwikkeling van de opgave.

Volgens de meest recente definitieve gegevens van het CBS stonden er aan het einde van 2011 in Zuid-Holland 155 windturbines opgesteld met een vermogen van 263 MW. Voor 2012 geeft het CBS alleen voorlopige gegevens: 250 MW. Deze vermindering heeft te maken met de verwijdering van windturbines op Maasvlakte I in verband met de aanleg van Maasvlakte II. Naar verwachting zal in 2013 21 MW in de provincie Zuid-Holland worden bijgeplaatst, zodat het totale opgestelde vermogen uitkomt op circa **271 MW**.

In de thans geldende Begroting 2013 is 350 MW in 2015 als tussendoelstelling opgenomen.

2.1 Convenantregio's

2.2.1 Goeree-Overflakkee

Stand van zaken

Op dit moment staat er op Goeree-Overflakkee circa 60 MW aan opgesteld vermogen windenergie. In december 2012 hebben Gedeputeerde Staten met de colleges van de vier voormalige eilandgemeenten het bestuursakkoord 'Duurzame Energie op Goeree-Overflakkee' gesloten. In het bestuursakkoord is onder meer met de gemeenten afgesproken om maximaal 260 MW windenergie ruimtelijk mogelijk te maken op Goeree-Overflakkee. De vier voormalige gemeenteraden hebben eveneens met het bestuursakkoord ingestemd. In navolging op dit bestuursakkoord hebben Gedeputeerde Staten in 2013 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeente Goeree-Overflakkee en een aantal initiatiefnemers in windenergie op Goeree-Overflakkee, verenigd in de Coöperatie Windgroep Goeree-Overflakkee. Het doel van de Samenwerkingsovereenkomst is het realiseren van maximaal 260 megawatt (MW) in 2020 aan opgesteld vermogen aan windturbines op Goeree-Overflakkee. Vanuit de samenwerkingsovereenkomst wordt met de genoemde partijen samengewerkt op het gebied van ruimte (planMER ten behoeve van plaatsingsgebieden voor 260 MW), op het gebied van participatie en baten van windenergie en op het gebied van communicatie.

Ontwikkeling

Het bovengenoemde planMER Windenergie Goeree-Overflakkee wordt uitgevoerd ten behoeve van de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM) en de Gemeentelijke Structuurvisie. Het Startdocument planMER heeft van 1 mei tot en met 11 juni 2013 ter visie gelegen en het planMER zal dit najaar worden afgerond. Startpunt van het planMER is het door Provinciale Staten vastgestelde zoekgebied windenergie, de randzone van Goeree-Overflakkee. Het doel is om vanuit de randzone te komen tot plaatsingsgebieden waar de windmolens het beste geplaatst kunnen worden. Naar verwachting zullen Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de keuzes voor de plaatsingsgebieden met de VRM en bijbehorende herziening van de Verordening Ruimte ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorleggen. De definitieve besluitvorming door Provinciale Staten over de VRM vindt volgens de huidige planning medio 2014 plaats. Na de vaststelling van de plaatsingsgebieden in 2014, start een vervolgfase van feitelijke realisering van windenergieprojecten binnen de door Provinciale Staten en de gemeenteraad vastgestelde plaatsingsgebieden. Het initiatief hiervoor ligt bij marktpartijen.

Voortgang ten opzichte van de vastgestelde provinciale windenergiedoelstelling

Op dit moment staat er op Goeree-Overflakkee circa 60 MW aan opgesteld vermogen windenergie. In de PSV is voor de randzone van Goeree Overflakkee tussen de 200 – 300 MW te realiseren vermogen opgenomen. Het totale in onderzoek zijnde aantal MW in 2020 op Goeree-Overflakkee is nu conform het bestuursakkoord en de samenwerkingsovereenkomst **260 MW**. Dit is in lijn met in de PSV benoemde opgave.

2.2.2 Havengebied Rotterdam

Stand van zaken

Op dit moment staat er in het havengebied 152 MW aan opgesteld vermogen windenergie. In 2009 is het Convenant Realisatie Windenergie Rotterdamse Haven ondertekend. De deelnemende partijen spraken de doelstelling uit om in 2020 150 MW extra in het havengebied gerealiseerd te hebben. Er stond toen al 150 MW opgesteld, maar een gedeelte van de locatie Maasvlakte I moest in het kader van de aanleg van Maasvlakte II nog worden verwijderd. Zowel het Havenbedrijf (Havenvisie) als de provincie Zuid-Holland (PSV) hebben op basis van het convenant een doelstelling van 300 MW geformuleerd. Het convenant wordt ambtelijk twee keer per jaar besproken met de convenantpartners.

Ontwikkeling

De ontwikkeling van windenergie in het havengebied wordt sterk beïnvloed door de technische randvoorwaarden. Vooral externe veiligheid (buisleidingen) beperkt de mogelijkheden van windenergie in dit gebied. Een groot deel van de opgave in het havengebied staat gepland op de zeewering van Maasvlakte 2. Ook hier speelt externe veiligheid en de primaire waterkering een belangrijke rol in de realisatie. De convenantpartijen hebben (bestuurlijk) besloten om de locatie Maasvlakte 2 op te delen in twee locaties 'Harde Zeewering' (ca. 36 MW) en 'Zachte Zeewering' (ca. 72 MW). De marktendering van de locatie Harde Zeewering wordt momenteel door het Rijksvastgoed- en Ontwikkelbedrijf (RVOB) en het Havenbedrijf voorbereid. Voor de locatie Zachte Zeewering is meer onderzoek nodig en is besloten om in te zetten op een integraal afwegings- en ontwerpproces, met als intentie om voldoende ruimte voor onder meer de beoogde windturbines te reserveren. De projectgroep voor dit proces zal een Plan van Aanpak opstellen om te komen tot dit integraal afwegings- en ontwerpproces. Hierin nemen deel: de gemeente Rotterdam (trekker), het ministerie van I&M, het Havenbedrijf Rotterdam, Rijkswaterstaat, RVOB en de provincie Zuid-Holland. Met het opdelen van de locatie Maasvlakte 2 valt de locatie niet meer onder de Rijkscoördinatie-regeling (bevoegdheid minister van Economische Zaken voor projecten ≥ 100 MW), maar ligt de bevoegdheid voor de omgevingsvergunning bij Gedeputeerde Staten. Gelet op het feit dat de gemeenteraad van Rotterdam in 2011 heeft besloten dat o.a. voor projecten voor duurzame energie geen afzonderlijke verklaring van geen bedenkingen nodig is, ligt het in de lijn der verwachting dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid voor deze twee locaties te zijner tijd overdragen aan de gemeente Rotterdam.

Onlangs is in het kader van de nieuwe Havenbestemmingsplannen een planMER uitgevoerd door de gemeente Rotterdam. In dit planMER is de potentie van de windenergielocaties in het havengebied inzichtelijk gemaakt. Dit overzicht is integraal overgenomen in bijlage 1.

Voortgang ten opzichte van de vastgestelde provinciale windenergiedoelstelling

De inschatting is dat er in 2020 283 MW mogelijk is in het havengebied. De doelstelling van 300 MW, opgenomen in de havenvisie en de PSV, is gelet op deze inschatting ambitieus, maar kan met voortschrijdende techniek en eventuele inpassing van solitaire turbines tot de mogelijkheden behoren. Alle convenantpartijen zullen zich conform de geest van het Havenconvenant maximaal inspannen om deze doelstelling te realiseren.

In de PSV is voor het havengebied van Rotterdam 300 MW te realiseren vermogen opgenomen. Het totale in onderzoek zijnde aantal MW in 2020 voor het havengebied is nu: **283-300 MW**.

2.2.3 Stadsregio Rotterdam

Stand van zaken

Op dit moment staat in de Stadsregio Rotterdam 3,6 MW aan opgesteld vermogen. In 2012 is met de regiogemeenten van de stadsregio Rotterdam het Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam ondertekend. De convenantpartners spannen zich in om in 2020 minimaal 100 MW aan windenergievermogen op 'te realiseren locaties' (draagvlak aanwezig binnen de gemeenteraad) en 'potentiële locaties' (draagvlak aanwezig binnen college van B&W) gerealiseerd te hebben. Daarnaast spannen zij zich in om in 2020 additioneel minimaal 50 MW aan windenergievermogen op 'studielocaties' (draagvlak bij wethouder, die het convenant heeft ondertekend, maar waarvoor nog bestuurlijke en technische afwegingen nodig zijn) en eventueel op door de samenwerkende partijen wenselijk geachte, niet in het convenant opgenomen locaties, gerealiseerd te hebben. De convenantpartners spannen zich in om alle activiteiten uit te voeren die nodig zijn om een afweging te kunnen maken rondom de studielocaties. Alle locaties uit het convenant tellen op tot 180 MW (zie bijlage 2). Locatie Nieuw Reijerwaard is door de provincie opgenomen in het inpassingsplan voor het bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard en is daarmee een te realiseren locatie geworden.

Gedeputeerde Staten hebben het convenant ('potentiële locaties' en 'te realiseren locaties') ingebracht bij de besluitvorming van de Actualisering 2012. Provinciale Staten hebben met de Actualisering 2012 de 'potentiële locaties' en de 'te realiseren locaties' opgenomen in kaart 15 van de Verordening Ruimte.

Ontwikkeling

De gemeenten worden vanuit de stadsregio ondersteund om de windlocaties ruimtelijk mogelijk te maken en te realiseren. Hiervoor is een projectgroep en een convenantbrede overleggroep ingesteld die minimaal twee keer per jaar de voortgang bespreken. De stadsregio zet er op in dat voor eind 2014 een uitvoeringsproces in gang is gezet bij alle locaties. Dit tijdstip komt overeen met het moment waarop de Stadsregio als publiekrechtelijke rechtspersoon ophoudt te bestaan. In het convenant is opgenomen dat op dat moment de provincie de taak van de stadsregio overneemt om het halfjaarlijks overleg tussen de convenantpartijen met betrekking tot de voortgang van het proces en de uitvoering van het convenant te initiëren en te faciliteren.

Voortgang ten opzichte van de vastgestelde provinciale windenergie doelstelling

Er staat 3,6 MW opgesteld vermogen in de Stadsregio Rotterdam (locatie Haringvlietdam, Hellevoetsluis). In de Verordening Ruimte zijn locaties met een totaal opgesteld vermogen van 132 MW uit het convenant opgenomen. In het convenant zijn daarnaast studielocaties opgenomen die goed zijn voor in totaal 48 MW. Op dit moment lijkt dit voldoende om de **100-150 MW** uit de PSV voor 2020 te realiseren.

2.2 Niet-convenantregio's

Stand van zaken

Op dit moment staat er in de niet-convenantregio's 55,8 MW opgesteld vermogen windenergie. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen met de stand van zaken inzake de locaties windenergie en zoekgebieden per niet-convenantregio. In drie regio's, te weten Holland-Rijnland, Midden-Holland en Haaglanden, hebben Provinciale Staten een zoekgebied windenergie vastgesteld. Deze gebieden zijn vanuit de visie geschikt voor windenergie, maar behoeven nog nader onderzoek om tot concrete locaties te komen. Daarom zijn voor deze zoekgebieden geen MW in deze rapportage meegenomen. Het totale in onderzoek zijnde vermogen van de locaties windenergie in de niet-convenantregio's wordt geraamd op 148-179 MW.

Ontwikkeling

Brieven aan gemeenten niet-convenantregio's

In april 2013 heeft gedeputeerde Veldhuijzen brieven gestuurd aan de colleges van de gemeenten in de niet-convenantregio's met een locatie windenergie of een zoekgebied windenergie. Aan de colleges van de gemeenten met een locatie windenergie is gevraagd om - nadat zij in overleg zijn getreden met de gemeenteraad, maar binnen drie maanden (juli 2013) - het standpunt inzake de locatie windenergie kenbaar te maken. Indien de betreffende gemeenteraad heeft ingestemd met de locatie, is daarnaast aan de colleges verzocht om aan te geven op welke wijze en op welke termijn het college de locatie windenergie ruimtelijk gaat mogelijk maken. Aan de colleges van de gemeenten met zoekgebied windenergie is aangegeven dat de provincie graag in overleg te treedt met de gemeente en de regio om te komen tot aanvaardbare windenergielocaties binnen het zoekgebied.

Bijna alle gemeenten met een locatie windenergie hebben een reactie gestuurd op de brieven van gedeputeerde Veldhuijzen. De reacties en de vervolgacties zijn verwerkt in de overzichten met de stand van zaken van de locaties windenergie en zoekgebieden windenergie per niet-convenantregio in bijlage 3. De komende periode zal in gezamenlijkheid met de gemeente (indien de betreffende gemeente wil meewerken) per locatie een planning voor realisatie worden ontwikkeld.

Voortgang ten opzichte van de vastgestelde provinciale windenergiedoelstelling

Er staat 55,8 MW opgesteld vermogen windenergie in de niet-convenantregio's. De raming uit de Agenda Ruimte van de locaties windenergie bedraagt 148-179 MW. In de PSV staat voor overig Zuid-Holland 200-300 MW benoemd, waaronder 100-150 MW conform het convenant Realisatie windenergie stadsregio Rotterdam. De in onderzoek zijnde **148-179 MW** in de niet-convenantregio's zijn zodoende conform de PSV.

Conclusie

Op basis van de huidige stand van zaken is realisatie van de windenergieopgave van 735,5 MW in 2020 mogelijk (zie tabel). Gelet op de onzekerheden bij de ontwikkeling van windenergielocaties is meer capaciteit in onderzoek opgenomen dan uiteindelijk aan gerealiseerd vermogen met het Rijk is afgesproken. Gedeputeerde Staten streven naar maximale invulling van de vastgestelde locaties.

	PSV	Gerealiseerd 2013	Totaal in onderzoek*
Goeree-Overflakkee	200-300	60	260
Haven Rotterdam	300	152	283-300
Stadsregio Rotterdam	100-150	3,6	150
Niet convenantregio's	100-150	58,8	148-179**
	700-900 MW	271,4 MW	841 – 889 MW***

*= Inclusief bestaand opgesteld vermogen

**= Exclusief de zoekgebieden windenergie

***= Gelet op de onzekerheden bij de ontwikkeling van windenergielocaties is meer capaciteit in onderzoek opgenomen dan aan gerealiseerd vermogen met het Rijk is afgesproken.

Vervolg

Tussen de gemeenten bestaat een verschil in de mate van realisatie. In de realisatiestrategie is aangegeven hoe met de diverse regio's en gemeenten wordt omgegaan.

Gedeputeerde Staten sturen de gemeenten die hebben ingestemd met de door Provinciale Staten vastgestelde locatie(s) windenergie een brief, waarin wordt voorgesteld afspraken te maken over het overdragen van provinciale bevoegdheden inzake de omgevingsvergunning en planologische vastlegging van de locatie(s) windenergie. Aan de gemeenten die hebben aangegeven niet voornemens te zijn de door Provinciale Staten vastgestelde locatie(s) te faciliteren sturen Gedeputeerde Staten een brief waarin wordt aangegeven dat Gedeputeerde Staten zelf initiatief zullen nemen om realisatie van deze locatie(s) mogelijk te maken.

Daartoe hebben Gedeputeerde Staten de Koepelstartnotitie Inpassingsplannen Locaties Windenergie Zuid-Holland ter vaststelling aan Provinciale Staten aangeboden.

Bijlage 1: Overzicht ontwikkeling windenergie in de haven van Rotterdam

Locatie	Opgesteld vermogen 2010	Potentie	Opgesteld vermogen 2015	Realisatie voor 2023	Verwijdering voor 2023	Opgesteld vermogen 2023	Opmerkingen
A) zachte zeewering MV2	0	72	0	72	n.v.t.	72	Opgenomen in het bestemmingsplan Maasvlakte 2 via een wijzigingsprocedure; haalbaarheid is in onderzoek
B) harde zeewering MV2	0	36	0	36	n.v.t.	36	Opgenomen in het bestemmingsplan Maasvlakte 2 via een wijzigingsprocedure; ruimtelijke planvorming in voorbereiding ten behoeve van de tenderprocedure
1) harde zeewering MV1	0	zie B)	0	zie B)	n.v.t.	zie B)	Deze locatie maakt onderdeel uit van het project harde zeewering MV2; zie locatie B
2) uitbreiding zuidwal	0	9	9	n.v.t.	n.v.t.	9	
3) locatie zuidwal	10	15	15	n.v.t.	n.v.t.	15	Via repowering
4a) locatie Slufterdijk	25,5	27	25,5	27	n.v.t.	27	Via repowering
4b) uitbreiding zuidzijde Slufterdijk	0	27	0	27	n.v.t.	27	Momenteel in onderzoek inclusief oostelijke uitbreiding (potentie 12MW). Tevens wordt een variant van 84MW onderzocht met 6MW turbines, maar de inpasbaarheid hiervan is onzeker.
5) locatie BP	22,5	geen	22,5	n.v.t.	22,5	0	Het bedrijf is voornemens om voor 2017 de diverse turbines te verwijderen i.v.m. geconstateerde beperkingen voor het gebruik van de raffinaderij en de relatie met buisleidingen
6) locatie Landtong	15	geen	15	n.v.t.	n.v.t.	15	
7) uitbreiding Landtong	0	6	6	n.v.t.	n.v.t.	6	Vergunningprocedure loopt
8) locatie Dintel	15	geen	15	n.v.t.	15	0	Verwijdering i.v.m. relatie buisleidingen uiterlijk in 2023
9) locatie Suurhoffbrug	0	12	12	n.v.t.	n.v.t.	12	
10) locatie Hartel III	22,5	geen	22,5	n.v.t.	10	12,5	Contract loopt af in 2016, 4 turbines moeten verdwijnen i.v.m. de relatie buisleidingen; onderzoek lagere masts hoogte loopt

11) locatie Hartel II	0	24	24	n.v.t.	n.v.t.	24	Vergund in 2011
12) locatie Hartelbrug 2	0	24	24	n.v.t.	n.v.t.	24	Vergund in 2011
13) locatie Hartelbrug	12	geen	12	n.v.t.	12	0	Contract loopt af in 2016; verwijdering i.v.m. de interactie met buisleidingen
14) windturbine ENCI	3	geen	3	n.v.t.	n.v.t.	3	
15) windturbine Botlek	0,6	geen	0,6	n.v.t.	n.v.t.	0,6	
Totaal opgesteld vermogen	126,1 MW		206,1 MW		59,5 MW	283,1 MW	Het opgestelde vermogen in 2023 is afhankelijk van de mogelijkheden op de Slufterdijk en de zeewering van Maasvlakte 1 en 2

Bijlage 2: Locaties Convenant realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam*

Regiogemeente	Locatiennaam	Omvang locatie		Type locatie
		Turbines	MW	
Albrandswaard	-	-	-	-
Barendrecht	Heinenoordtunnel	5	15	Potentieel
	Vaanplein	5	15	Potentieel
	Bedrijventerrein Oost (A15)	2	6	Potentieel
Bernisse	Hartel-Oost Bernisse	2	6	Studie
Brielle	-	-	-	-
Capelle aan den IJssel	Rivium	1	3	Potentieel
Hellevoetsluis	Haringvlietdam upgrade	4	12	Te realiseren
	Haringvlietdam verlenging upgrade	2	6	Studie
Krimpen aan den IJssel	-	-	-	-
Lansingerland	Prisma/Bleizo	4	12	Potentieel
Maassluis	-	-	-	-
Ridderkerk	Nieuw Reijerwaard	3	9	Potentieel
Rotterdam	Hoek van Holland	10	30	Potentieel
	Rozenburg Landtong	4	12	Studie
	Beneluxster	2	6	Studie
Schiedam	Beneluxtunnel Schiedam	2	6	Potentieel
Spijkenisse	Hartel-Oost Spijkenisse	2	6	Studie
Vlaardingen	De Groote Lucht	2	6	Te realiseren
	'T Scheur	4	12	Studie
	Beneluxtunnel Vlaardingen	1	3	Potentieel
Westvoorne	Noordzeeboulevard	5	15	Potentieel

Te realiseren	De gemeenteraad van de betreffende stadsregiogemeenten is akkoord gegaan met realisatie/upgrading van windturbines op deze locaties. Realisatie van deze locaties zal spoedig volgen.
Potentieel	Er is bestuurlijk draagvlak in het college van B&W van de betreffende stadsregiogemeenten voor realisatie van windturbines op deze locaties. Wel is nog nader onderzoek nodig naar inpassing in de omgeving.
Studie	Er is bestuurlijk draagvlak bij de namens de betreffende stadsregiogemeenten het convenant ondertekenende wethouder voor realisatie van windturbines op deze locaties. Wel moeten nog technische en bestuurlijke afwegingen worden gemaakt.

* = Tabellen overgenomen uit convenant

Bijlage 3: Stand van zaken niet-convenantregio's

Regio	Huidig opgesteld vermogen	In onderzoek Verordening Ruimte/Agenda Ruimte	Standpunt gemeente (brief)	Realisatiestrategie
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden	9 MW (Giessenlanden)	9 MW (Bedrijventerrein Gorinchem-Noord)	Het bestemmingsplan Gorinchem Noord, waarin de locatie windenergie bedrijventerrein Gorinchem Noord was opgenomen heeft door een uitspraak van de Raad van State en overleg met Rijkswaterstaat vertraging opgelopen. De gedeputeerde heeft in de brief aan het college van Gorinchem verzocht door het college op de hoogte gehouden te worden over hoe het college het bestemmingsplan, met daarin de locatie windenergie, alsnog gaat vormgeven.	Met de gemeente wordt ingezet om het bestemmingsplan en de daarin opgenomen locatie windenergie zo spoedig mogelijk te realiseren.
Drechtsteden	0 MW	3-9 MW (Merwedehaven, Dordrecht)	De gemeenteraad van Dordrecht heeft besloten windenergie op land te willen realiseren. Het college heeft opdracht gekregen de locaties Dordtsche Kil IV, Dordtsche Kil III, Krabbepolder/Duivelseiland en de Merwedezone te onderzoeken en op te nemen in een Uitvoeringsagenda Windenergie. De locaties van de Verordening Ruimte worden in de Uitvoeringsagenda Windenergie opgenomen en deze moet in november 2013 gereed zijn.	Gedeputeerde Staten sturen een brief waarin wordt bedankt voor de medewerking. Daarnaast wordt aangegeven dat een overeenkomst wordt opgesteld, inclusief voorwaarden, om de bevoegdheden die de provincie heeft op basis van de Electriciteitswet over te dragen aan de gemeente.
		10-20 MW (Dordtsche Kil + Groote Lindt, Dordrecht + Zwijndrecht)	De gemeenteraad van Dordrecht heeft besloten windenergie op land te willen realiseren. Het college heeft opdracht gekregen de locaties Dordtsche Kil IV, Dordtsche Kil III, Krabbepolder/Duivelseiland en de Merwedezone te onderzoeken. Deze locaties zijn conform de Verordening Ruimte.	Gedeputeerde Staten sturen een brief aan Dordrecht en Zwijndrecht waarin wordt bedankt voor de medewerking. Daarnaast wordt aangegeven dat een overeenkomst wordt opgesteld, inclusief voorwaarden, om de bevoegdheden die de provincie heeft op basis van de

			De gemeenteraad van Zwijndrecht heeft een positieve grondhouding ten opzichte van de plaatsing van windturbines in Zwijndrecht. Wat betreft de locatiekeuze heeft de gemeente de voorkeur om zelf de regie te houden in samenwerking met de provincie. De gemeente wil dit jaar locatieonderzoek uitvoeren.	Electriciteitswet over te dragen aan de gemeente.
		12 MW (Nedstaal, Alblasserdam)	De gemeente Alblasserdam heeft geen brief gestuurd als reactie op de brief van gedeputeerde Veldhuijzen.	Gedeputeerde Staten sturen een brief aan de gemeente waarin wordt aangegeven dat de provincie het initiatief zal nemen om realisatie van de locatie mogelijk te maken.
		3 MW (Oosteind, Papendrecht)	De gemeenteraad van Papendrecht heeft een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om 'op geen enkele wijze mee te gaan c.q. in te stemmen met eventueel toekomstige planvorming voor plaatsing van windturbines binnen de gemeentegrenzen van Papendrecht.' Het college ziet 'onvoldoende ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie op de locatie bedrijventerrein Oosteind. Daarbij ontbreekt elke vorm van maatschappelijk draagvlak. Ten minste één op het bedrijventerrein Oosteind gevestigd bedrijf heeft dit neergelegd in een schriftelijke zienswijze tegen de komst van windturbines op het bedrijventerrein Oosteind.'	Gedeputeerde Staten sturen een brief aan de gemeente waarin wordt aangegeven dat de provincie het initiatief zal nemen om realisatie van de locatie mogelijk te maken.

Haaglanden	10,5 MW (Zoetermeer)	9 MW (Maasland, Westland + Midden-Delfland)	De gemeenteraad van Westland heeft een motie aangenomen waarin de bouw van windturbines in de gemeente Westland wordt uitgesloten. Het standpunt van de raad is leidend voor het college van de gemeente. Dit houdt in dat het college geen medewerking kan verlenen aan verzoeken van initiatiefnemers voor de bouw van windturbines, waaronder de locatie A20 Maasland uit de Verordening Ruimte Het gemeenteraad van Midden-Delfland heeft op 2 juli 2013 besloten windturbines ruimtelijk niet mogelijk te maken op de locatie langs de A20.	Gedeputeerde Staten sturen een brief aan beide gemeenten waarin wordt aangegeven dat de provincie het initiatief zal nemen om realisatie van de locatie mogelijk te maken.
		Zoekgebied A4, A12, A13		Op basis van een marktverkenning, onderzoek en ingebrachte standpunten van de regio(gemeenten) verwachten Gedeputeerde Staten de aanpassing/concretisering van het zoekgebied met de Visie Ruimte en Mobiliteit ter besluitvorming aan Provinciale Staten voor te leggen.

Hoeksche Waard	8,3 MW (Strijen + Cromstrijen)	15-30 MW (Bedrijventerrein Hoeksche Waard, Binnenmaas)	De gemeenteraad van Binnenmaas heeft besloten om 'mee te werken aan het verzoek van de provincie om samen met de provincie het gebied bij de Oude Maas voor de realisering van ca. 15 MW windturbines te gaan onderzoeken.'	Gedeputeerde Staten sturen Binnenmaas, Strijen en Korendijk een brief waarin wordt bedankt voor de medewerking.
		15 MW (Opschaling Mariapolder, Strijen)	De gemeenteraad van Strijen heeft besloten 'medewerking te verlenen aan de nadere onderzoeken en planologische procedure(s) om de ontwikkeling van een windenergielocatie op de door u in de Verordening Ruimte vastgestelde windenergielocatie in de Mariapolder mogelijk te maken.'	Daarnaast wordt aangegeven dat een overeenkomst wordt opgesteld, inclusief voorwaarden, om de bevoegdheden die de provincie heeft op basis van de Electriciteitswet over te dragen aan de gemeente.
		30 MW (Hogezandse Polder, Cromstrijen) 15 MW (Westerse Polder, Cromstrijen)	De gemeenteraad van Cromstrijen heeft in januari besloten 'in te stemmen met totaal 36 MW in de Hogezandse Polder en in de Westerse Polder ten westen van de A29.' Op basis hiervan heeft gedeputeerde Veldhuijzen, overeenkomstig het besluit van Provinciale Staten in januari 2013, in de brief aan Cromstrijen o.m. aangegeven in overleg met de gemeente aandacht te willen besteden aan de argumentatie van de gemeente om het oostelijke deel van de locatie Westerse Polder te laten vervallen. De gemeente heeft deze opening tot overleg omarmd.	Met de gemeente Cromstrijen wordt nog overlegd over de invulling van de windenergielocaties. Zij ontvangen nog geen brief.

		15 MW (Piershil-Spui, Korendijk)	De gemeenteraad van Korendijk heeft besloten 'medewerking te verlenen aan de nadere onderzoeken en planologische procedure(s) om de ontwikkeling van de windenergielocatie uit de Verordening Ruimte mogelijk te maken.' De gemeente streeft naar de realisatie van de windturbines in 2015, in samenspraak met de provincie.	
Holland-Rijnland	16 MW (Zoeterwoude + Rijnwoude)	12 MW (Heineken, Zoeterwoude)	De gedeputeerde heeft geen Brief gestuurd aan Zoeterwoude vanwege de positieve voortgang van de locatie.	De locatie Heineken zit in de omgevingsvergunningprocedure. Gedeputeerde Staten zijn hiervoor het bevoegd gezag.
		Zoekgebied A44 en Projectlocatie Valkenburg	Inzake het zoekgebied A44 en Projectlocatie Valkenburg heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden met de betreffende gemeenten en de regio. Mogelijkheden voor windenergie worden gezien bij Akzo Nobel in Teylingen en bij de Projectlocatie Valkenburg. De gemeenteraad van Katwijk heeft 11 juli 2013 het Masterplan voor de Locatie Valkenburg vastgesteld. In het Masterplan staat benoemd dat 'voor de opwekking van windenergie wordt aangesloten bij de provinciale structuurvisie met als zoekgebied het Valkenburgse Meer en zo nodig voor een beperkt aanvullend vermogen de locaties welke gelegen binnen een straal van 10 kilometer van Locatie Valkenburg.'	Op basis van onderzoek en het ambtelijk overleg met de regio(gemeenten) verwachten Gedeputeerde Staten de aanpassing/concretisering van het zoekgebied met de Visie Ruimte en Mobiliteit ter besluitvorming aan Provinciale Staten voor te leggen.

Midden-Holland	12 MW (Waddinxveen)	Zoekgebied Distripark Doelwijk	De gemeente Waddinxveen heeft besloten medewerking te willen verlenen aan maximaal 2 windturbines. Het bestuur van gemeente Zuidplas (college en raad) heeft het standpunt om geen medewerking te verlenen.	Na een marktverkenning en onderzoek naar de technische mogelijkheden in het zoekgebied lijkt er ruimte voor één windturbine. Gedeputeerde Staten zullen inzetten op het opstellen van een overeenkomst, inclusief voorwaarden, om de bevoegdheden die de provincie heeft op basis van de Electriciteitswet over te dragen aan de gemeente.
Totaal	55,8 MW	148-179 MW*		

*= exclusief zoekgebieden